

Záznam z 15. jednání Rady vlády pro koordinaci boje s korupcí konaného dne 9. června 2017

Přítomni: dle prezenční listiny

Jednání zahájil v 09:00 hod. **JUDr. Jan Kněžínek, Ph.D.**, náměstek pro řízení Sekce Legislativní rady vlády, přivítal přítomné a úvodem omluvil nepřítomnost ministra pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu a předsedy Rady vlády pro koordinaci boje s korupcí JUDr. Jana Chvojky z důvodu účasti na jednání v Poslanecké sněmovně. Dále konstatoval, že z důvodu změny na pozici ministra financí se místopředsedou Rady vlády pro koordinaci boje s korupcí (dále jen „Rada“) stal Ing. Ivan Pilný. Dále konstatoval, že

- a) proběhlo projednání Výroční zprávy Rady o její činnosti za rok 2016, která byla hlasováním *per rollam* schválena, přičemž 12 členů bylo pro, 1 se zdržel a 6 členů se hlasování nezúčastnilo. Vláda tuto zprávu projednala na svém jednání dne 15. května 2017 a vzala ji na vědomí. Finální verze zprávy je internetové stránce www.vlada.cz, jakož i na webu www.korupce.cz,
- b) vláda současně schválila i materiál s názvem „Podklad pro rozhodnutí vlády ve věci způsobu plnění úkolu Návrh protikorupčního strategického dokumentu na navazující období“. Důvodem přijetí tohoto dokumentu je skutečnost, že strategické dokumenty vlády pokrývají ještě tento rok, ale pro další léta již strategický dokument není detailně zpracován,
- c) Poslanecká sněmovna přerušila v 1. čtení projednávání návrhu novely zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (sněmovní tisk č. 1034, 7. volební období), což je právní úprava ochrany oznamovatelů protiprávního jednání. Realistickým odhadem již tato novela přijata nebude,
- d) dne 12. dubna 2017 se konala veřejná konzultace k věcnému záměru zákona o lobbingu.

Jan Kněžínek konstatoval, že dle čl. 3 odst. 2 Jednacího řádu Rady byla Rada usnášeníschopná (přítomni byli 2 členové a 9 náhradníků). Přednesl navržený program jednání s dotazem, zda má někdo návrhy či připomínky – bez připomínek.

Jan Kněžínek nechal hlasovat o programu jednání Rady, který byl schválen všemi přítomnými členy v tomto znění:

1. Sektorová analýza zaměřená na problematiku manipulace s výsledky zápasů a s tím související korupcí ve sportovním prostředí
2. Věcný záměr zákona o lobbingu – projednání návrhu věcného řešení regulace lobbingu v ČR
3. Příprava strategického protikorupčního dokumentu vlády na navazující období
4. Různé

Průběh jednání:

1. Sektorová analýza zaměřená na problematiku manipulace s výsledky zápasů a s tím související korupcí ve sportovním prostředí

Úvodního slova se ujal zástupce Ministerstva vnitra **Mgr. Pavel Vařeka**, který uvedl, že zpracování této analýzy je splněním úkolu vyplývajícího z Akčního plánu boje s korupcí na rok 2016. Na vypracování se účastnila pracovní skupina složená ze zástupců MV, MF, MŠMT a Policie ČR. Fenomén manipulace výsledků sportovních zápasů je rozvíjející se trestnou činností generující vysoké zisky, do které se stále častěji zapojují mezinárodní subjekty. Bohužel míra odhalení a potrestání této trestné činnosti je nízká. Zisky z této činnosti jsou používány v dalších kriminálních aktivitách, jako je obchod s drogami, obchod s lidmi apod. Zvýšenou pozornost tomuto fenoménu věnují i mezinárodní instituce. Rada Evropy přijala v roce 2014 Úmluvu o boji proti manipulaci sportovních soutěží. Zpracovaná analýza se zabývá nezákonným ovlivňováním, jak z pohledu zákona o hazardních hrách, tak i z pohledu trestního zákoníku. Dotazníkem byly osloveny člensky nejpočetnější sportovní svazy. Analýza byla prezentována na jednání Koncepční komise dne 12. května 2017 a následně dne 2. června 2017. K analýze proběhlo mezirezortní připomínkové řízení. V současné době probíhá vypořádání připomínek. Zásadní připomínky byly uplatněny ze strany MŠMT, MF a ÚV ČR. Po vypořádání připomínek bude materiál předložen vládě pro informaci, přičemž analýza obsahuje několik doporučení, která budou adresována jak orgánům činným v trestním řízení, tak nestátnímu sektoru, zejména sportovním svazům a sázkovým kancelářím. V analýze je doporučováno zřídit pozici policejního metodika zaměřeného na trestnou činnost spojenou s ovlivňováním sportovních výsledků, včetně zpracování příslušné metodiky, dále pořádání specializovaných školení pro zástupce orgánů činných v trestním řízení a v neposlední řadě šíření osvěty o nezákonných praktikách ve sportovním sázení v rámci sportovních svazů. Obecně by bylo vhodné se zaměřit na amatérské sporty a nižší a juniorské úrovně divácky atraktivních sportů. Rovněž se doporučuje nastavení komunikačního kanálu mezi pověřenými zástupci sázkových kanceláří na straně jedné a policií na straně druhé. Závěrem **Pavel Vařeka** zdůraznil, že předmětem zpracování analýzy nebylo zneužívání sportovních dotací nebo jiných korupčních praktik vyskytujících se v mládežnickém sportu (např. podplácení funkcionářů a trenérů ze strany rodičů).

V diskusi vystoupil **PharmDr. Lubomír Chudoba**, který odkázal na str. 13 analýzy, kde je uvedeno, že se ve Spolkové republice Německo chystá novela trestního zákoníku zaměřená na problematiku nezákonného ovlivňování sportovních zápasů, a dotázal se, zda by v této nové úpravě byla nějaká inspirace pro ČR. Dále je v analýze uvedeno shrnutí výsledků z dotazníkového šetření, na kterém je zarážející fakt, že část sportovních svazů problematiku korupce a ovlivňování výsledků vůbec ve svých interních předpisech neřeší. Je třeba zvážit, zda by tedy doporučením Rady nemělo být, aby příslušná interní regulace byla podmínkou pro čerpání dotací. **Lubomír Chudoba** se dotázal, zda předkladatelé analýzy mají k dispozici statistiky vývoje v počtech těchto podvodů za poslední roky, zda je z nich patrný nějaký trend.

Mgr. Michal Šmíd (Ministerstvo vnitra) k dotazům uvedl, že v ustanovení § 6b zákona o podpoře sportu byl novelizován odstavec 4, který stanoví, že dotaci nelze poskytnout osobě, která ohrozila naplňování programu prevence ovlivňování výsledků sportovních soutěží. Bohužel nedostatkem je, že MŠMT zatím program prevence ještě nevydalo – podle interních informací by měl být vydán v roce 2018. Stíhaných a souzených případů „match-fixingu“ je velmi málo, jedná se o, do jisté míry, latentní trestnou činnost, ale byly již zaznamenány případy, které zpracovávala Národní centrála proti organizovanému zločinu. Několik osob bylo již odsouzeno Okresním soudem ve Strakonících, ale část z této sítě pachatelů zatím zůstává ve fázi projednávání v hlavním líčení. Německá úprava pro nás inspirací příliš není, neboť český trestní zákoník zná institut „obstarávání věci obecného zájmu“, což zahrnuje i sportovní zápasy, zatímco německá úprava ovlivňování sportovních zápasů pod stávající instituty trestního práva nezahrnovala.

David Ondráčka, M.A., poděkoval za analýzu a uvedl, že pro Transparency International je financování sportu jednou z velkých priorit. Sektorové analýzy jsou obecně smysluplné, jen je třeba se vždy zamyslet, co z nich bude plynout. Je to jen malá výseč problematiky sportu a je otázka, jak

moc se to může potom posunout do formulování konkrétních úkolů nebo doporučení, které by v tomto něco přinesly. Proběhlo několik jednání s velkými sázkovými kancelářemi v ČR, které jsou přesvědčovány k tomu, aby stáhly ze svých nabídek juniorské zápasy a zápasy nižších soutěží, protože ty jsou předmětem nejjednodušší manipulace, kam mnoho fanoušků nechodí, a je tudíž snadné zápas ovlivnit. Kanceláře se ke stažení nemají, protože sázení na tyto zápasy zůstává možné přes menší provozovatele kurzových sázek. Je dobře, že doporučení komunikační linky v materiálu je, ale tlak na to, aby velké sázkové kanceláře stáhly ze svých nabídek juniorské a amatérské a poloamatérské soutěže, musí být silnější. Pokud jde o velké sporty (fotbal, hokej), existují softwarová řešení, která umožňují analyzovat podezřelé sázky na nepravděpodobné výsledky. Řešení má UEFA, IHHF, ale je nutné, aby i naše asociace tento software používaly, aby zápas předem detekovaný jako podezřelý byl buď zrušen, změněn jeho rozhodčí nebo byli změněni delegáti sledující jeho férový průběh. Jedním z příkladů protikorupčně naladěných organizací je Hokejový svaz a jeho spolupráce s Transparency International, kdy Transparency International pro svaz provozuje protikorupční, whistleblowerskou, linku. Lidé se obracejí na Transparency International přes e-mail, telefon, webový formulář a ohlašují jí svá podezření nezákonného jednání. Bohužel s některými hlášeními ex post o tom, že konkrétní zápas byl tzv. „ohnutý“ nebo „cinklý“, se již bohužel nedá nic dělat, ale jsou tam i hlášení o sponzoringu agentů, kupování hráčů apod. Ale tohle je možná cesta, jak sportovní prostředí měnit. Lidé ze sportovního prostředí totiž mají přesné informace o tom, co se může chystat. Jenom pro příklad z hokeje: v juniorské soutěži se dva kluci (brankář a útočník) domluvili přes facebook, že se rozdělí o zisk ze sázky na zápas, jehož výsledek svým výkonem ovlivní. Tím, že se domlouvali přes facebook, byla celá věc odhalena a Český svaz ledního hokeje daný zápas těsně před jeho zahájením zastavil. Oba kluci dostali na dva roky tzv. „distanc“. K této politováníhodné situaci došlo právě proto, že tento juniorský zápas byl v nabídce sázkové kanceláře. Kdyby v nabídce nebyl, pravděpodobně by takováto situace nenastala. Závěrem upozornil na aktivitu Transparency International, která se jmenuje „Korupční víceboj“. Transparency International jedná se všemi zainteresovanými sportovními svazy a MŠMT.

Pik. JUDr. Jiří Mazánek poznamenal, že k materiálu má Národní centrála proti organizovanému zločinu několik zásadních připomínek. Samozřejmě předkladateli je třeba za materiál poděkovat. Je to dobrý základ, ale zaslouží si dopracovat. Útvar řeší ovlivňování zápasů na úrovni trenérů a hráčů. Zapomíná se ale na to, že trendem posledních dvou let je ovlivňování zápasů ze strany managementu. Motivů ovlivňování je více, jsou tam samozřejmě i kurzové sázky, ale dalším motivem ovlivňování je získat sponzory a širší členskou základnu. Tato problematika není v materiálu vůbec zmíněná, ale zaslouží si naši pozornost. Materiál staví pouze na jediné velké kauze zpracovávané bývalým Útvarem odhalování korupce a finanční kriminality SKPV, ale pomíjí například zkušenosti kolegů z bývalého Útvoru pro odhalování organizovaného zločinu v oblasti zločineckých struktur, kde lze souhlasit s působením asijských skupin, ale zkušenosti ukazují, že daleko aktivnější jsou skupiny z bývalého Sovětského svazu, které se zaměřují na menší netradiční sporty a dokonce se bohužel zaměřují i na mládežnické sporty. Je třeba tedy do materiálu více zapracovat mezinárodní dokumenty a zanalyzovat ty státy, odkud tyto protiprávní aktivity proudí. Dále uvedl, že v materiálu postrádá komplexní zpracování mládežnického sportu, kde je to možná trochu širší problém. Zápasy z juniorských lig jsou používány do tzv. kombinovaného sázení. NCOZ je proti tomu, aby bylo vytvořeno další místo metodika, protože oddělení metodiky NCOZ je dostatečně personálně vybavené. Kolegové tuto problematiku sledují a jsou s ní dostatečně seznámeni. Považuje za nesystémové, aby se pro každou formu korupce, která se objeví, zřizovalo další místo metodika. Stávající metodici problematiku pokrývají průběžně a pracují na ní.

Mgr. Jiří Pavlík se připojil k návrhu Jiřího Mazánka na dopracování materiálu. Velmi je třeba podpořit pořádání specializovaných školení orgánů činných v trestním řízení, nikoliv však odděleně, ale společně pro policisty, státní zástupce a soudce, nejlépe regionálně.

Ing. Dan Jiránek se pozastavil nad tím, že se analýza věnuje jen jedné části problému, a to sázkám, a nyní se ukázalo, že stejně závažný může být i problém dotací do sportu a průhlednost zacházení s těmito dotacemi. Sdělil, že nechápe, proč jsou obcím ukládány další

a další povinnosti, přestože obce hospodaří většinou s řádově menšími rozpočty než některé sportovní svazy, zatímco svazy jsou řady povinností ušetřeny, jako např. zveřejňování smluv. Když slyšíme, že nejlepší kontrola je kontrola veřejná, pak není jasné, proč daleko větší objem peněz není veřejně sledován, proč nejsou tyto toky transparentní, když svazy mají profesionální aparát a byly by schopné smlouvy rovněž zveřejňovat.

Pavel Vařeka reagoval, že materiál samozřejmě ještě bude upravován v rámci vypořádání připomínek. Připomněl, že na zpracování se policie účastnila, takže některé věci mohly být zapracovány během vzniku materiálu. Pokud jde o předmět analýzy, pak je třeba zdůraznit, že se netýkala dotací.

Michal Šmíd doplnil, že MV vnímá poptávku po tom, aby analýza byla širší a aby se zabývala zneužíváním dotací, ale v roce 2015 nebylo cílem MV se zabývat takovým širokým předmětem záběru. Předkladatel chtěl reagovat na nový jev, kterým byly informace z policejní praxe, že se zde rozšiřuje nezákonné ovlivňování sportovních výsledků spojené s kurzovým sázením. Analýza chtěla popsat právě tuto novou metodu zneužívání kurzového sázení. Materiál není vyčerpávající, ale jeho přidanou hodnotou je, že tvoří základ pro navazující případný akční plán boje proti „match-fixingu“, což není záležitost čistě MV, neboť gestorem této problematiky je MŠMT. MV by chtělo vyvinout větší tlak ze strany gestora na APKURS a sázkové kanceláře ve vztahu k (ne)zahrnování juniorských soutěží do kurzového sázení. Pokud jde o doporučení zřízení pozice metodika, v analýze není uvedeno, že má být zřízeno nové tabulkové místo, ale aby policie disponovala osobou, která se touto problematikou bude zabývat. Není ambicí předkladatele, aby policie byla personálně v tomto směru posilována.

Dan Jiránek se pozastavil nad tím, že kurzové sázení by mělo spadat spíše do gesce MF než MŠMT.

Michal Šmíd odpověděl, že zde spolugesce samozřejmě je, ale zákon o podpoře sportu je v gesci MŠMT, které je i gestorem za Úmluvu Rady Evropy, takže je to taková sdílená oblast, ale MŠMT je gestorem hlavním.

Jan Kněžínek shrnul, že materiál bude ještě dopracováván, a proto stanovisko pro vládu v tuto chvíli není navrhováno. Materiál ve stávající pracovní verzi lze vzít zatím jen na vědomí.

Závěrem projednávání tohoto bodu nechal Jan Kněžínek hlasovat o navrženém usnesení Rady k tomuto bodu.

➤ **Usnesení č. XV/1**

Rada vlády pro koordinaci boje s korupcí **bere na vědomí** pracovní verzi *Sektorové analýzy zaměřené na problematiku manipulace s výsledky zápasů a s tím související korupcí ve sportovním prostředí.*

Hlasování:

PRO: Bartoňová Pálková (náhradnice za Dlouhého), Homola (náhradník za Pelikána), Chudoba, Jiránek (náhradník za Lukla), Kněžínek (náhradník za Chvojku), Kramaříková (náhradnice za Bělobrádka), Mazánek (náhradník za Mazánka), Ondráčka, Pavlík (náhradník za Zemana), Pirkli (náhradník za Pilného), Vařeka (náhradník za Chovance)

PROTI: 0

ZDRŽELI SE: 0

Usnesení bylo přijato.

2. Věcný záměr zákona o lobbingu – projednání návrhu věcného řešení regulace lobbingu, v ČR

Úvodního slova se ujal tajemník Rady a vedoucí Oddělení boje s korupcí **Mgr. Bc. Dalibor Fadrný**, který ozřejmil, že se jedná o návrh věcného řešení regulace lobbingu s tím, že věcný záměr zákona je v tuto chvíli připravován na Odboru hodnocení dopadů regulace (OHR) a předpokládá se jeho rozeslání do mezirezortního připomínkového řízení do konce července 2017. Vláda uložila ministru pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu předložit věcný záměr do 30. září 2017. Obecně k okolnostem vzniku materiálu sdělil, že vláda v únoru 2017 schválila nelegislativní materiál „Návrh opatření na posílení transparentnosti legislativního a rozhodovacího procesu ve vztahu k lobbistické činnosti“, který byl k dispozici na březnovém jednání Rady. Tento materiál neobsahoval konkrétní návrh řešení.

Na úrovni pracovní komise předsedy Rady k lobbingu a na veřejné konzultaci dne 12. dubna 2017 byly diskutovány různé parametry úpravy této otázky, mezinárodní zkušenosti apod. Na veřejné konzultaci zaznívala kritika, že regulace lobbingu bude řešena legislativně, doporučováno bylo spíše hledat nelegislativní řešení. Pokud jde o materiál samotný, velkým zdrojem inspirace při jeho zpracování byl poslanecký návrh z roku 2010, který prošel Sněmovnou, ale byl zamítnut Senátem. V návrhu jsou prvky, které lze vhodně využít. Současně jsou zde zahraniční inspirace v podobě dobrovolného rejstříku lobbistů u Evropské komise a například rakouské právní úpravy.

Důkladně bylo zvažováno, zda navrhnout registr lobbistů, který může být kritizován pro svou novost a náklady s jeho vedením spojené. Prostředky jak zjistit, zda někdo mimo rámec zákona lobbuje, jsou omezené a nakonec byla orientace směřována na tom, jak zvýšit transparentnost legislativního procesu. Vymezit jasnou linii mezi legitimním, transparentním lobbingem a vším ostatním, co probíhá pokoutně a netransparentně. Bez zřízení registru lobbistů nebude možno tohoto cíle dosáhnout, avšak je záměrem předložit únosné řešení, které bude odpovídat cíli transparentnosti.

Povinnost registrovat se by se vztahovala pouze na profesionální lobbisty, kteří by byli vymezeni (zatím v pracovní verzi) jako osoby, které za úplatu ve prospěch třetích osob vykonávají lobbistickou činnost. Může se jednat o osoby, které jí vykonávají samostatně nebo v rámci lobbistické společnosti nebo organizace, která vykonává lobbing za úplatu ve prospěch třetí osoby. To je skupina osob, kterou je možno rámcově kvantifikovat. Mělo by se jednat o zhruba 100 osob, které aktivně vykonávají lobbing v tomto profesionálním režimu. Dále je zde množina osob, které lobbing fakticky vykonávají, avšak označení za lobbisty odmítají. Není reálné tuto skupinu vymezit – zda je vykonáván lobbing anebo se jedná o zcela legitimní činnost prosazování svého zájmu na základě Listiny základních práv a svobod. V současnosti existuje 129 000 spolků, kdy mnohé z nich lobbing fakticky vykonávají nebo mohou vykonávat ve všech představitelných záležitostech. Jsou zde profesní komory, sociální a hospodářští partneři, dále jsou zde neziskové organizace, na které by se povinnost registrace neměla vztahovat, protože není možno odhadnout, kolik osob by takovou povinnost mělo. Navrhována je proto dobrovolná registrace těchto osob, které by s touto registrací mohly spojit zvýšení prestiže, a odlišit se tak od pokoutných lobbistických aktivit. Je cítit velký odpor k tomu, aby za lobbisty byly označovány profesní komory, a proto není úmyslem předkladatele je k registraci nutit, protože by to bylo kontraproduktivní. Bude ponecháno na zvážení neprofesionálních subjektů, zda se budou chtít registrovat nebo ne. Rejstřík lobbistů existuje na úrovni Evropské komise a předseda Komise doporučil svým podřízeným, aby se stýkali jen s osobami zapsanými v tomto registru. V tomto registru jsou vedeny i některé české subjekty. Předkladatel očekává kritiku ohledně nedůslednosti povinné registrace, ale v tuto chvíli není myslitelné navrhovat povinnou registraci u množiny osob, jejíž počet nelze kvantifikovat.

Dalibor Fadrný dále informoval, že byl zvažován rozsah lobbovaných osob. Uvedl, že zpracovatelé jsou si vědomi, že lobbing probíhá aktivně na regionální úrovni např. v územním či stavebním řízení. Nicméně v tuto chvíli je vhodné se koncentrovat pouze na centrální úroveň. Bylo by možno využít výčet veřejných funkcionářů uvedený v zákoně o střetu zájmu. Pak je tu skupina osob, které sice nemají status veřejných funkcionářů, nicméně velmi efektivně lze přes ně lobbovat. Jedná se např. o asistenty a poradce poslanců, senátorů, ministrů, členy kabinetu

i osoby blízké. Uchopení tohoto problému je velmi citlivé. Pokud jde o definici lobbingu, zde se zpracovatelé chtějí inspirovat definicí obsaženou v poslaneckém návrhu z roku 2010, která již prošla Sněmovnou, kdy se lobbingem rozumí komunikace, jejímž cílem je ovlivnit rozhodování orgánu veřejné moci nebo proces, který rozhodování předchází, a dosáhnout vypracování, předložení, projednání, schválení změny nebo doplnění znění návrhu předpisu nebo dokumentu. Zároveň by regulace obsahovala obsáhlý negativní výčet činností, které by za lobbing považovány nebyly.

Dalibor Fadrný dále informoval o záměru spojit s registrací, dobrovolnou i povinnou, jisté výhody, které by byly zároveň motivačním prvkem. Poslanecký návrh z roku 2010 pracoval s tím, že by registrovaní lobbisté měli stejné výhody jako zástupci hromadných sdělovacích prostředků na úrovni Poslanecké sněmovny, anebo by se mohli účastnit jednání výborů, komisí, případně po schválení daného orgánu by mohli na jeho jednání vystoupit.

Registrované subjekty by měly povinnost v roční frekvenci do registru zasílat reportovací zprávy, které by měly konkretizovat informace o tom, které osoby byly lobbovány, případně v jaké věci. Při registraci by osoba uvedla identifikační údaje a oblast svého zájmu, kde chce lobbovat (obdobně jako je tomu v případě rejstříku u Evropské komise).

Pokud jde o vedení registru, v tuto chvíli se zpracovatelé přiklání k variantnímu řešení, že vedením registru by bylo pověřeno buď Ministerstvo vnitra, nebo Ministerstvo spravedlnosti. Volba mezi těmito ministerstvy by byla ponechána na politickém rozhodnutí. V navržené podobě, kdy by v registru bylo registrováno řádově stovka osob, by se nemuselo jednat o robustní systém a jeho zřízení a provoz by měl představovat náklady v řádech statisíců korun českých. Lze očekávat, že vedení registru a dohledová činnost by znamenaly zvýšení systemizace.

Dále **Dalibor Fadrný** sdělil, že vedle povinností na straně lobbistů bude nutné do zákona začlenit i povinnosti na straně lobbovaných osob. Tím by byla zajištěna křížová kontrola, neboť lobbované osoby by měly povinnost uvádět tzv. legislativní stopu, tedy záznamy o tom, kdo lobbovanou osobu ve věci projednávání určitého legislativního návrhu kontaktoval, a to nejen z okruhu registrovaných lobbistů. Vznikla by nová příloha legislativního návrhu, jakýsi „rodný list“, kde by se uváděly osoby, se kterými byl legislativní materiál projednáván, a to od fáze vzniku až do jeho schválení. V zákoně č. 222/2016 Sb., o Sbírce zákonů a Sbírce mezinárodních smluv, by byla zavedena nová povinná příloha návrhu zákona – legislativní stopa. Zavedení tohoto nástroje by v zásadě umožnilo orgánu dohledu identifikovat ty osoby, které nesplnily povinnost se registrovat, ačkoliv pro registraci splnily podmínky.

Následně **Dalibor Fadrný** referoval o problematice darů, kdy by se současný registr oznámení dle zákona o střetu zájmů rozšířil o registr darů tak, aby ze strany veřejnosti nebylo nutné kontrolovat jednotlivě u veřejných funkcionářů, jaké dary přijali, ale aby seznam těchto darů byl součástí databáze stávajícího registru. Dále by součástí návrhu bylo snížení částky, od které by byli veřejní funkcionáři povinni dar uvést. Závěrem požádal, aby členové Rady tento materiál dále připomínkovali a vyjadřovali se k němu. Příští jednání Rady proběhne v září 2017, kdy bude materiál v daleko pokročilejší fázi.

V rámci diskuze vystoupila **Mgr. Irena Bartoňová Pálková**, která poznamenala, že v návrhu jí chybí výslovné uvedení, kdo jsou tzv. zákonní lobbisté, protože na centrální úrovni může lobbovat pouze Hospodářská komora ČR. Existují sice subjekty, které v názvu mají slovo komora, a mnohdy jsou to jenom spolky, ale Hospodářská komora ČR to má přímo v zákoně č. 301/1999 Sb., že se má vyjadřovat k návrhům zákonů. Proto i v taxativním výčtu by mělo být vypsáno, kdo jsou zákonní lobbisté. V příspěvku se hovořilo o navýšení míst. Je pochopitelné, že s vedením registru bude spojena určitá agenda, ale při předpokládaném počtu zapsaných lobbistů v řádech stovek lidí by se nemělo jednat o velký počet úředníků, kterých už je hodně, a nemělo by jich přibývat stále víc a víc. Bylo by na místě ten obsah práce definovat tak, aby bylo jednoznačně řečeno, co to bude obsahovat a kolik lidí bude na tuto práci potřeba. Není vhodné kvůli registru rozšiřovat státní správu o další oddělení.

Lubomír Chudoba potvrdil, že mnoho připomínek bylo vyřčeno na zmíněné veřejné konzultaci. Měla by být položena základní otázka, čeho má být dosaženo. Při jednání s politiky vplynulo,

že pro ně i pro komory je důležité mít o normě věrohodnou informaci již ve fázi diskuze v Parlamentu předtím, než projde schvalovacím procesem. Jde o to mít informaci aktuální, on-line, ještě před druhým čtením, předtím, než budou pozměňovací návrhy načteny. Základním cílem by mělo být dosáhnout kvalitní legislativy, která nebude vychýlená ve prospěch jedné skupinky, ať už podnikatelů, obyvatel atd. Pokud má být nějaká evidence, pak jedině online tak, aby byla k dispozici všem ještě před rozhodnutím v Poslanecké sněmovně, protože i později v Senátu se nedostatky či vady špatně opravují. Výhody, které byly zmíněny, nejsou žádné výhody. Na jednání výboru se může kdokoli přihlásit (příčemž nemusí být známo, zda jde o člověka z ulice, nebo o zástupce lobbistické společnosti). Vstup do Sněmovny – to je to nejmenší. Lobbying se odehrává většinou v jiných prostorách. Firmy pořádají většinou kongresy, kam jsou zváni politici, ale např. i náměstci ministrů. Pozornost by měla být zaměřena na asistenty poslanců – přes tyto osoby lze mnoho věcí ovlivnit. Pokud jde o profesní komory, lze souhlasit s tím, že se jedná o zákonné lobby. Komory jsou pod drobnohledem, veškeré pozměňovací návrhy musí být obhájeny před členskou základnou, musí projít představenstvem. Pomohlo by, kdyby bylo jasné, co kdo říká a z jakých důvodů. Má-li úprava něčemu pomoci, mělo by být jejím hlavním cílem zkvalitnění legislativy, aby poslanci a veřejnost měli možnost se podívat, kdo za kým a s čím byl, aby veřejnost mohla na tyto informace včas reagovat. Má-li být cílem napravit stávající nežádoucí praxi, příprava by měla být uchopena trochu jinak.

Irena Bartoňová Pálková informovala, že praxe členů profesních komor je taková, že když neuspějí s lobbováním prostřednictvím komory, jdou lobbovat napřímo. To bylo vidět například při projednávání novely zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů. Bylo by dobré v rámci jednotlivých zákonů mít definovaný okruh těch profesních organizací, které v oblasti regulace daného zákona působí. Mnohdy se do ovlivňování zapojují organizace, které s danou problematikou nemají vůbec nic společného, ale prosazují zájem jenom jediné firmy nebo někoho, kdo má na věci osobní zájem. Proto za účelem zkvalitnění legislativy by bylo vhodné již předem mít definováno, kdo je tou profesní organizací, která může na tvorbu zákona působit.

Dan Jiránek potvrdil, že v návrhu nevidí žádné reálné výhody pro lobby, protože jednání výborů jsou veřejně přístupná. Je těžké si představit, že by veřejný funkcionář nebo profesní komora či zákonný lobbyista byli schopni pořizovat záznamy o všech kontaktech. Svaz obcí a měst ČR je například spoluorganizátorem akce „Vesnice roku“ a během této akce se Svaz setká s množstvím funkcionářů a bylo by zahrnující takový nekonečný seznam sepisovat.

David Ondráčka se dotázal, zda návrh legislativního řešení bude ve variantách, což by uvítal. Je pravděpodobné, že za této vlády to nebude schvalováno, ale téma lobbyingu jistě bude řešit nový Parlament a nová vláda, takže by bylo vhodné mít několik variant od minimalistické až po nějakou ambicióznější. Vedle profesních komor jsou tu i profesionální lobbyisté zapojení do Asociace public affairs agentur, kteří se nechávají najímat za odměnu, aby lobbovali. Je evropským standardem, aby bylo zveřejňováno, kdo lobbyisty platí a za jakým účelem. Neměl by tedy být problém, aby toto existovalo i v ČR. Rozdělení na povinnou a dobrovolnou registraci je v tuto chvíli rozumné, protože těch subjektů je mnoho a každý bude mít možnost se k tomu postavit podle svého. Transparency International podporuje vstřícný a pozvolný postup regulace.

Jan Kněžínek poznamenal, že sdílí pesimismus Davida Ondráčky, pokud jde o pravděpodobnost, že tato vláda návrh zákona předloží. Pokud jde o procesní stránku, zpracování věcného záměru zákona již z podstaty znamená přípravu možných variant legislativního řešení, ze kterých pak vláda vybere. Předložení samotného návrhu zákona ve variantách by pro návrh znamenalo „polibek smrti“. Do září 2017 je cílem mít materiál hotový ve variantě, která se bude jevit jako nejvhodnější, a ta bude předložena vládě k rozhodnutí o tom, zda se má navrhované řešení zpracovávat do paragrafového znění nebo ne.

Dalibor Fadrný reagoval na vznesené připomínky. Vyslovil pochybnost, zda bude možné jednoduše zveřejňovat údaj o tom, kdo lobbyisty platí, a výši odměny. Zpracovatelé se primárně soustředí na registraci profesionálních lobbyistů.

David Ondráčka poznamenal, zda by nebylo možné zveřejňovat alespoň seznam klientů, nikoliv výše částek.

Dalibor Fadrný poděkoval za podnět, kterým se zpracovatelé budou dále zabývat. Pokud jde o lobbistické kontakty, o nichž hovořil Lubomír Chudoba a Dan Jiránek, jednalo by se o zlomový bod, na základě kterého neuspěly předchozí návrhy právní úpravy. Jedná se o velmi administrativně náročné řešení, které by vedlo k obcházení, zatajování kontaktů. Vedlo by to k robustnosti celého systému a nárůstu byrokracie na všech stranách. Za dostatečné řešení ke splnění cíle zvýšení transparentnosti předkladatel považuje zřízení registru lobbistů a jeho naplnění identifikačními údaji. Odlišení zapsaných lobbistů by i pro lobbované osoby bylo užitečné, neboť by to zvyšovalo jejich důvěryhodnost. K tomu, co zmiňoval Lubomír Chudoba, aby bylo možné zjistit údaje o tom, s kým byl jaký návrh normy projednáván, k tomu by mohla sloužit právě legislativní stopa, tzv. rodný list návrhu. Technické detaily procesního postupu nejsou nyní známy, ale mělo by to fungovat tak, že například před jednáním výboru by bylo možné u pozměňovacích návrhů identifikovat, zda byl s konkrétním lobbistou projednáván, nebo na základě jakého podnětu ten pozměňovací návrh vznikl. Tzv. zákonný lobbying, jak o něm hovořili zástupci profesních komor, Hospodářské komory ČR a Svazu měst a obcí ČR, spadá do kategorie aktivit, které za lobbying nebudou podle návrhu považovány. Obdobně za lobbying nebude považováno např. mezirezortní připomínkové řízení, jednání na plénech, komunikace prostřednictvím sdělovacích prostředků apod. Možnost registrovat se dobrovolně nicméně bude komorám a svazům otevřená a nijak by je to nemělo administrativně zatížit. Naopak registrace by přispěla ke zvýšení jejich prestiže. Je pravda, že pokud jde o výhody, zpracovatelé hledají zatím východiska, jak je pojmout, aby přinášela adresátům normy určitou přidanou hodnotu (s registrací by byla spojena priorita např. v podobě práva na vystoupení při jednání Parlamentu). Pokud jde o počty zaměstnanců, v tuto chvíli není reálné nějaké číslo sdělit, nicméně z hlediska poměrně malého rozsahu registru by ty počty osob byly spíše nižší než vyšší.

Lubomír Chudoba se dotázal, zda je záměrem legislativní stopu pojmout jako „on-line“, neboť zástupci profesních komor by přivítali i možnost dostávat pozměňovací návrhy rovnou, protože je často musí vyhledávat a pracně dohledávat jejich obsah. Mohla by být jedna z výhod, že lobbista obdrží pozměňovací návrhy. U lékárníků se lobbying přes profesionální lobbisty odehrává minimálně. Většinou si to firmy zajišťují samy, nebo mají asociaci výrobců nebo distributorů.

Dalibor Fadrný souhlasil s tím, že by systém měl být nastaven tak, aby u pozměňovacích návrhů byly v legislativní stopě normy evidovány lobbistické kontakty již před projednáváním daného pozměňovacího návrhu ve výboru Sněmovny. Výbor pozměňovací návrhy odsouhlasí usnesením, ze kterého pak již není patrné, kdo jej předložil a proč.

Lubomír Chudoba se zeptal, zda by zpracovatelé souhlasili s tím, aby mezi výhody byla zařazena i možnost získat pozměňovací návrhy automaticky před samotným projednáváním.

Jan Kněžínek poznamenal, že toto není problém jen profesních komor, ale i ostatních účastníků jednání. Stává se i samotným předkladatelům, že se na jednání výboru hovoří o pozměňovacím návrhu, o jehož obsahu není předkladatel informován. Toto je chyba v komunikaci na straně Kanceláře Poslanecké sněmovny. Je to samozřejmě nežádoucí stav, ale bohužel to není jen problém komor, ale i exekutivy, která ty návrhy předkládá a má se k nim vyjadřovat.

Závěrem projednávání tohoto bodu nechal **Jan Kněžínek** hlasovat o navrženém usnesení Rady k tomuto bodu.

➤ **Usnesení č. XV/2**

Rada vlády pro koordinaci boje s korupcí **bere na vědomí** informaci o stavu přípravy věcného řešení regulace lobbyingu v ČR.

Hlasování:

PRO: Bartoňová Pálková (náhradnice za Dlouhého), Homola (náhradník za Pelikána), Chudoba, Jiránek (náhradník za Lukla), Kněžínek (náhradník za Chvojku), Kramaříková (náhradnice

za Bělobrádka), Mazánek (náhradník za Mazánka), Ondráčka, Pavlík (náhradník za Zemana), Pirkli (náhradník za Pilného), Vařeka (náhradník za Chovance)

PROTI: 0

ZDRŽELI SE: 0

Usnesení bylo přijato.

3. Příprava strategického protikorupčního dokumentu vlády na navazující období

Úvodní slovo přednesl **Ing. František Kučera** z Oddělení boje proti korupci Úřadu vlády ČR, který seznámil přítomné s tím, že platnost Vládní koncepce boje s korupcí na léta 2015 až 2017 v roce 2017 končí. Z tohoto důvodu bylo vhodné v Akčním plánu boje s korupcí na rok 2017 zakotvit úkol předložit návrh nového protikorupčního dokumentu na navazující období a o způsobu plnění tohoto úkolu bylo jednáno na Koncepční komisi. Zde byla vedena debata, jakým způsobem se tohoto úkolu zhostit, tak aby tento úkol byl smysluplný pro tuto i příští vládu. Jedním z výstupů z diskuze byl záměr vytvoření materiálu s názvem „Východiska pro vytvoření protikorupčního strategického dokumentu ČR pro období po roce 2017“ jako určitou analýzu strategického dokumentu, který by nebyl kompletním celkem, ale tvořil by jeho první analytickou část, jeho základnu, na které by se dalo dále stavět. Sloužil by jako předstupeň následného, již rozpracovaného strategického dokumentu, který by byl předložen nové vládě. Zatím není jasné, jak konkrétní tento strategický dokument bude a jaké časové období bude zahrnovat. Samotná východiska by měla představovat určité zobecnění toho, jak vypadá oblast boje s korupcí v ČR. Měl by to být analytický podklad na základě materiálů poskytnutých Úřadu vlády ČR relevantními subjekty (ministerstva, neziskové organizace, odborná veřejnost) nebo zpracovaný z dostupných zdrojů. Z poskytnutých a získaných podkladů by bylo zpracováno určité zobecnění dané problematiky a byly by identifikovány další oblasti, kterými by se boj s korupcí měl zabývat. Součástí těchto východisek musí být i závazky, které pro ČR plynou z doporučení mezinárodních organizací, z našeho členství v EU, závazky plynoucí z mezinárodních smluv, z hodnocení expertních platforem a skupin, kterých je ČR členem (GRECO). V neposlední řadě by mezi vstupy byly zahrnuty i podněty od poradních orgánů vlády, včetně této Rady a pracovních skupin předsedy Rady. Analytický materiál nebude primárně souhrnem surových dat, která by byla vyhodnocována oblast po oblasti, ale cílem je využít vzniklé sektorové analýzy a vytvořit podklad, na kterém by se další vláda co nejodpovědněji rozhodla upřednostnit určitou prioritu. Aktuálně probíhá sběr podnětů, který by měla trvat do konce června 2017. Následně bude zpracováván samotný materiál, což bude trvat přibližně do konce září 2017. První pracovní verze tohoto materiálu by byla prezentována v rámci workshopu k vytváření Akčního plánu boje s korupcí na rok 2018. Usnesením vlády bylo ministru pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu uloženo předložit analytický materiál do 30. listopadu 2017. Členové Rady byli vyzýváni, aby předkládali své připomínky a náměty oblastí, kterým by se měl budoucí strategický dokument věnovat. Zpracovatelé ocení i poskytnutí analytických materiálů, o kterých si členové myslí, že jsou důležité a měly by být v materiálu zahrnuty.

Lubomír Chudoba vyjádřil ochotu spolupracovat a dotázal se, zda bude rozeslán např. dotazník nebo zda bude dotaz nějak strukturován.

František Kučera vysvětlil, že vstupy od členů Rady by neměly být návrhy na konkrétní kroky, ale členové by měli upozornit na určité vzorce chování či oblasti, na které by se zpracovatelé měli zaměřit. Následná strukturovanější debata nad osnovou a podobou dokumentu by proběhla v rámci plánovaného workshopu.

Jan Kněžinec shrnul, že nezbývá než vzít podanou informaci na vědomí s tím, že následně bude probíhat shromažďování podkladů pro připravovaný strategický dokument. Následně dal hlasovat o návrhu usnesení.

➤ Usnesení č. XV/3

Rada vlády pro koordinaci boje s korupcí **bere na vědomí** informaci o přípravě strategického protikorupčního dokumentu vlády na navazující období.

Hlasování:

PRO: Bartoňová Pálková (náhradnice za Dlouhého), Homola (náhradník za Pelikána), Chudoba, Jiránek (náhradník za Lukla), Kněžínek (náhradník za Chvojku), Kramaříková (náhradnice za Bělobrádka), Mazánek (náhradník za Mazánka), Ondráčka, Pavlík (náhradník za Zemana), Pirkl (náhradník za Pilného), Vařeka (náhradník za Chovance)

PROTI: 0

ZDRŽELI SE: 0

Usnesení bylo přijato.

4. Různé

David Ondráčka informoval o tom, že Transparency International se v posledních letech věnuje rozkrývání majetkových struktur až po úroveň tzv. konečných vlastníků (beneficial owners). Konkrétně je to snaha o vytvoření metodiky a nástroje pomáhající subjektům, které mají povinnost tyto vlastnické struktury zkoumat např. v souvislosti se zadáváním veřejných zakázek apod. Tento týden byla zveřejněna analýza konečných vlastníků u 19 českých médií. Analýza jde do celé vlastnické struktury, včetně offshore destinací a daňových rájů. Například u TV Nova akciová společnost, která vlastní televizi, jde přes Nizozemsko, Curaçao, Bermudy až potom končí sice na burze, ale není jasné s kolika procenty. V případě Primy není vůbec dohledatelné, zda člověk, který se vydává za majitele této televize, jím opravdu je. Následně David Ondráčka pozval všechny přítomné na úterý 13. června 2017, kdy je na stadiónu Bohemians pořádána diskuze o fotbale, kde bude probírána FIFA, UEFA a samozřejmě FAČR.

Závěrem **Jan Kněžínek** informoval členy Rady, že příští jednání Rady se uskuteční v září 2017, poděkoval členům Rady za aktivní účast a jednání ukončil v 11:25 h.

V Praze 4. července 2017

v z. JUDr. Jan Kněžínek, Ph.D.

náměstek pro řízení Sekce Legislativní rady vlády